

MAKS ERMAN – PESMA (TEKST JE PREUZET SA SAJTA IZDAVAČKE KUĆE ARHIPELAG)

Desiderata

Maks Erman

*I čime god da se baviš i čemu god da težiš,
u bučnoj smutnji života,
čuvaj mir duše svoje.*

Beograd, 7. marta 2022.

Idi spokojno kroz buku i strku,
i seti se kakav se mir u tišini naći može.

Dok god to možeš, bez ostatka,
sa svima dobar budi.

Zbori istinu svoju tiho i razgovetno;
i slušaj druge,
čak i one dosadne i neuke;
i oni imaju priču svoju.

Izbegavaj bučne i napadne ljude;
oni duh razdražuju.

Akko se pored is s dragoman,
mega bi prostata hook ilia ogorčen,
jer uvek će biti boljih i gorih od tebe.

Uživaj u svojim uspesima i planovima.
Očuvaj interesovanje za poziv svoj, ma kako skroman bio;
njega stvarno imaš u varljivoj sreći vremena.

Budi oprezan u poslovima,
jer svet je prevare pun.
Ali nemoj zbog toga slep za vrlinu biti;
mnogi još visokim idealima streme,
i svet je posvuda junaštva pun.

Budi svoj. Posebno nemoj da glumiš nežna osećanja.
I ne budi ciničan prema ljubavi,
jer i pored sve ispraznosti i svih razočaranja,
ona većito niče, kao trava.

Primi ljubazno savet svojih leta,
Skladno prepuštajući stvari mladosti.
Neguj snagu duha, da te štiti u nenadanoj nedaći,
Ali se mračnim mislima ne mori.
Mnogi se strahovi od iscrpljenosti i usamljenosti rode.

I pored čvrste samodiscipline,
Blag prema sebi budi.
Ti si dete univerzuma
ništa manje od drveća i zvezda;
imaš pravo da budeš tu.
I svejedno je da li ti je to jasno ilia ne,
Svemir se nesumnjivo širi baš kao što treba.

Stoga, budi u miru s Bogom,
ma kakvim da ga zamišljaš.
I čime god da se baviš i čemu god da težiš,
u bučnoj smutnji života,
čuvaj mir duše svoje.

Jer i pored svih laži, zlopaćenja i raspršenih snova,
ovo je i dalje prelep svet.

Budi veseo. Teži da budeš srećan.

Prepev: Dušan Vojnović

Napomena prevodioca: Najpoznatije delo američkog pisca i pesnika Maksa Ermana (1872–1945), pesma u prozi – *Desiderata* – u prevodu s latinskog „poželjne stvari“, ilia, još bliže stvarnom smislu, „bitne stvari“, nastalo je dvadesetih godina prošlog veka. Ipak, ono postaje naširoko omiljeno i citirano tek u drugoj polovini dvadesetog veka.

Pesma se dugo širila od ruke do ruke, izazivajući divljenje, ali bez podatka o autoru, pa se o njoj razvio mit da je napisana 1692. u crkvi Svetog Pavla u Baltimoru. Ta tvrdnja je dobila maha kada je tamošnji sveštenik Frederik Kejts 1959. podelio dvestotinak odštampanih primeraka pesme. Mit dostiže vrhunac 1965, kada je na stočiću pored kreveta u kojem je preminuo čuveni američki političar i diplomata Adelaj Stivenson pronađen jedan od tih primeraka.

Ipak, i ranije su mnogi znali da je Erman napisao pesmu neporecivog blagotvornog uticaja. Tako je usred svetskog rata, 1942. godine, američki vojni psihijatar Meril Mur, i sam pesnik, obavestio Ermana da je sa uspehom koristi u terapijama. Dve godine kasnije, kada je rat dostigao završni vrhunac, piše mu da bi tu pesmu trebalo sipati u boce i prodavati kao „Doktor Ermanov čarobni napitak za dušu“.

Konačno, pesma postaje toliko poznata da se decenijama štampa u obliku postera, koji se u ogromnim tiražima rasprodaju po SAD, ulazeći tako u domove i kancelarije miliona Amerikanaca.

Poznato je da tvorac *Zvezdanih staza*, Džin Rodenberi, imao jedan od njih u svojoj kancelariji.

Inspirisan pesmom s postera, američki pevač Les Krejn je pretvara u pop–hit za koji 1971. dobija nagradu „Gremi“: <https://www.youtube.com/watch?v=3bUTCy6w2Rw>

Maks Erman je napisao ovu pesmu u 55. godini. U istoj svojoj godini prevodilac njenu žensku verziju posvećuje M.

Pesmu u originalu govori glumac Šejn Moris:

<https://www.youtube.com/watch?v=CaVaF6TkSUU>